

DABAS RESURSI

Dabiskās ekosistēmas sniedz neskaitāmus labumus, kas nodrošina sabiedrības eksistenci un attīstību, tomēr dabas resursu **pārtēriņš** un nepārdomāta resursu izmantošana rada risku cilvēces pastāvēšanai. Šobrīd sabiedrība izmanto dabas sniegtos labumus **1,7 reizes ātrāk** nekā tie spēj atjaunoties un šis ātrums nepārtraukti pieaug. Ņemot vērā dabas resursu patēriņa ātrumu, pieejamie dabas sniegtie labumi un līdz ar to arī dzīves līmenis tuvāko gadu laikā draud samazināties.

EKOSISTĒMU PAKALPOJUMI

Ekosistēmu pakalpojumi ir labumi, ko cilvēki iegūst no ekosistēmām un kas nodrošina sabiedrības eksistenci un attīstību.

Neatkarīgi no tā vai cilvēks dzīvo mazā ciemā, vai lielpilsētas centrā, viņa atkarība no ekosistēmu pakalpojumiem ir identiska - ikvienam ir nepieciešama pārtika, svaigs gaiss, drošība un citi dabas sniegtie labumi.

Projekts "Cik maksā daba?" apskata ekosistēmu pakalpojumus caur to aptuveno monetāro izteiksmi. Projekts tiek īstenots ar Latvijas vides aizsardzības fonda finansiālu atbalstu, projekta "Atbildīgs dzīvesveids" aktivitātes "Videi draudzīga dzīvesveida izglītojošu pasākumu īstenošana" ietvaros. Projektu īsteno nodibinājums "Eko forums", sadarbībā ar biedrību "Baltijas krašti".

PAKALPOJUMU GRUPAS:

Apgādes pakalpojumi:

Visi tie dabas sniegtie labumi, ko cilvēki izmanto, kā barības vielu, vai izejmateriālus.

Šie pakalpojumi ir cilvēku izmantotā pārtika un ūdens, izejvielas celtniecībai, enerģijas ražošanai, ģenētiskie, zāļu un dekoratīvie resursi.

Regulācijas pakalpojumi:

Pakalpojumi, kas ļauj cilvēkam "justies droši" – tā ir augsnes un gaisa kvalitātes uzturēšana, plūdu un slimības risku kontrole un citi labumi, kas nodrošina cilvēces eksistenci uz planētas Zeme. Šie pakalpojumi bieži ir "neredzami", tāpēc lielākoties tiek uzskatīti par pašsaprotamiem un tādiem, kas būs pieejami vienmēr.

Kultūras pakalpojumi:

Nemateriālie labumi, ko cilvēki gūst mijiedarbojoties ar dabu – aktīvā un pasīvā atpūta dabā, tūrisms, garīgā un emocionālā bagātināšanās un citi labumi.

Reģ Nr. 1-08/87/2022

CIK MAKSĀ DABA?

Dabas resursu ilgtspējīga izmantošana, pieņemot pārdomātus lēmumus izvērtējot alternatīvas un apzinoties, ka ne vienmēr īstermiņa ekonomiskie un finanšu ieguvumi atsver ilgtermiņa ekonomiskos zaudējumus.

STRAUJI PIEAUGOŠAIS PASAULES IEDZĪVOTĀJU
SKAITS UN DOMINĒJOŠAIS FOKUSS UZ PATĒRĒŠANU
UN EKONOMIKAS INTENSIFICĒŠANU LIEK
NEKAVĒJOTIES DOMĀT, KĀ SABIEDRĪBAI TURPMĀK
EKSISTĒT NO VIENAS PUSES MAZINOT DABAS
RESURSU PĀRTĒRĪŅU UN NEGATĪVO IETEKMI UZ VIDU,
UN NO OTRAS PUSES SAGLABĀJOT EKONOMISKĀS
ATTĪSTĪBAS VIRZĪBU.

Ekosistēmu pakalpojumu ekonomiskās
novērtēšanas mērķis ir uzsvērt ekosistēmu sniegto
labumu neatņemamo nozīmi cilvēku labklājībā
parādot pakalpojumu vietu sociālekonomiskajā
sistēmā.

Norādītās ekosistēmu pakalpojumu monetārās
vērtības ir indikatīvas. Ar ekosistēmu pakalpojumu
ekonomisko vērtību aprēķinu var iepazīties šeit:

CILVĒCES PASTĀVĒŠANA IR
ATKARĪGA NO DABAS UN TĀS
SNIEGTAJIEM LABUMIEM.

Erozijas kontrole

110
€/ha/gadā

2316
€/ha/gadā CO² piesaiste

66
€/ha/gadā

Dabā balstīta izglītība

3565
€/ha

Kultūras
mantojums

270
€/ha/gadā

Meža ogas

330
€/ha/gadā

Atpūta
9308
€/ha/gadā

Medus 536
€/ha/gadā

Apputeksnētāju
daudzveidība

21
€/ha/gadā

Ārstniecības augi 116
€/ha/gadā

Erozijas kontrole 37
€/ha/gadā

1885
€/gadā

Biodaudzveidība

7548
€/ha/gadā Plūdu kontrole

1901
€/ha/gadā Ūdens

2211
€/ha/gadā Ūdens filtrācija